

राज्यातील साखर कारखान्यांच्या बगॅस आधारित सहवीजनिर्मितीसाठी प्रकल्पांकडून महावितरण यांना वीज निर्यात करण्यात आलेल्या प्रति युनिट विजेसाठी रु.१.५० अनुदान देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
शासन निर्णय क्र. ससाका २०२४/प्र.क्र.०८/३ स
मंत्रालय, सहावा मजला, विस्तार इमारत,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मुंबई - ४०० ०३२
दि. ०७ मार्च, २०२४

संदर्भ : साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे दि. २४.०१.२०२४ रोजीचे पत्र.

प्रस्तावना :

राज्यात शासनामार्फत नवीन आणि नवीकरणीय ऊर्जेसाठी नवीन ऊर्जा धोरण शासन निर्णय दि.३१/१२/२०२० अन्वये घोषित केले असून १३५० मेगावॅट बगॅस आधारित आणि इतर बायोमास सहविजनिर्मिती लक्ष्यासाठी हे धोरण आहे. या धोरणानुसार अपारंपारीक ऊर्जा प्रकल्पाच्या माध्यमातून सन २०२५ पर्यंत १३५० मेगावॅट ऊर्जा निर्मितीचा लक्षांक निर्धारित केलेला आहे. तथापि, अकिफायतशीर वीज खरेदी दरामुळे राज्याची क्षमता असूनही या योजनेतील लक्षांक गाठता आलेला नाही. उलट स्पर्धात्मक निविदा (Reverse Competitive Bidding) पद्धतीने तसेच वीज खरेदी करारानुसार (EPA) निश्चित रु.४.७५ ते रु.४.९९ प्रती युनिट वीज खरेदी दर साखर कारखान्यांना आर्थिक दृष्ट्या परवडणारा नाही. अनाकर्षक वीज खरेदी दरामुळे बगॅस आधारीत अपारंपारीक ऊर्जा प्रकल्पांत सद्यस्थितीत स्थिर खर्चाची देखील भरपाई होत नाही. वीज निर्मिती प्रकल्पांतील विजेचे वहन आणि वितरण यात मोठ्या प्रमाणात वीजेचा अपव्यय (Transmission & Distribution Losses) होत असतो. बगॅस आधारीत अपारंपारीक ऊर्जा प्रकल्पांना पुरेसे पाठबळ दिल्यामुळे या प्रकल्पांतून निर्मित वीजेचा स्व वापरासह (Captive consumption) ग्रीड कनेक्टिव्हिटी द्वारे नजीकच्या परिसरात वापर होईल, त्यामुळे वीजेचा अपव्यय व आर्थिक नुकसान मर्यादीत राहील.

केंद्र व राज्य शासनाने ग्रीन हायड्रोजन पॉलीसी निर्धारित केली आहे, सदर धोरणास अनुसरून बगॅस आधारीत सहविजनिर्मिती प्रकल्पास पाठबळ दिल्यास अशा प्रकारचे अपारंपारीक ऊर्जा प्रकल्प जास्तीत जास्त प्रमाणात उभारले जातील व अशा पर्यावरण स्नेही प्रकल्पाद्वारे वातावरणातील घातक वायुंचे ऊत्सर्जनास काही प्रमाणात प्रतिबंध होईल.

उपरोक्त सर्व बाबी विचारात घेता, बगॅस आधारीत सहविजनिर्मिती प्रकल्प कार्यरत असणाऱ्या सहकारी साखर कारखान्यांना वीज खरेदी दरात रु.१.५० प्रती युनिट इतके अनुदान देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

राज्यातील साखर कारखान्यांच्या बगॅस आधारित सहवीजनिर्मिती प्रकल्पांकडून (सहकारी व खाजगी) महावितरण यांना वीज निर्यात करण्यात येत असलेल्या वीजेसाठी प्रति युनिट रु. १.५० इतके अनुदान उपलब्ध करून देणेबाबत याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर अनुदान रु. ६.०० प्रति युनिट मर्यादेपर्यंतच १ वर्षासाठी देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. प्रति युनिट रु. ६ पेक्षा जास्त दर असलेल्या सहवीजनिर्मिती प्रकल्पांना सदरचे अनुदान अनुज्ञेय राहणार नाही.

प्रति युनिट रु. १.५० पेक्षा जास्त अनुदान दिले जाणार नाही. जर प्रति युनिट रु. १.५० अनुदान दिले व सदर प्रति युनिट दर रु. ६ पेक्षा जास्त होत असेल तर, रु. ६ प्रति युनिट पर्यंत अनुदान अनुज्ञेय राहिल आणि प्रति युनिट रु. १.५० अनुदान देऊनही रु. ६ पेक्षा कमी दर येत असेल त्यावेळी रु.१.५० प्रमाणे अनुदान अनुज्ञेय राहिल.

राज्यातील साखर कारखान्यांच्या बगॅस आधारित सहवीजनिर्मिती प्रकल्पांसाठी (सहकारी व खाजगी) आर्थिक तरतूद उपलब्ध झाल्यानंतर व साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या कार्यालयाकडून सविस्तर प्रस्ताव प्राप्त झाल्यानंतर अटी व शर्ती नमूद असलेला शासन निर्णय स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय मा. मंत्रीमंडळाच्या दि.२५.०२.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीतील निर्णयानुसार तसेच नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.८५/का.१४३१ दि.३०.०१.२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १८८/२०२४/व्यय-२ दि. २८.०२.२०२४ अन्वये दिलेल्या अभिप्रायानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३०७१५५२४६७२०२ असा आहे.

महाराष्ट्र राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अं. पां. शिंगाडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:

१. मा.राज्यपाल महोदय यांचे खाजगी सचिव.
२. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मुख्यमंत्री महोदय यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.उपमुख्यमंत्री महोदय यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

५. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. अपर मुख्य सचिव, (सहकारवपणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा.मंत्री (सहकार)यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. मा.मंत्री(शालेयशिक्षणवमराठीभाषा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
९. मा. मंत्री(बंदरेवखनिकर्म) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १०.मा. मंत्री (कामगार)यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ११.सर्व विधान परिषद सदस्य, विधान भवन, मुंबई.
- १२.सर्व विधान सभा सदस्य, विधान मंडळ, मुंबई.
- १३.साखर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १४.सर्व प्रादेशिक सहसंचालक (साखर).
- १५.महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.
१६. महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखा परीक्षा) मुंबई/नागपूर.
१७. महाराष्ट्र राज्य सहकारी साखर कारखाना संघ मर्या., मुंबई.
१८. निवड नस्ती (३-स).